

การพัฒนาชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

Development of Supplementary Skill Packages titled Duties of Buddhists
of Mathayom Suksa 1 Students at Wangkrotpittaya School, Mueang District,
Phichit Province

ณัฐพัชร์ งดงาม¹ เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์² และดิเรก ดั่งลอย³
Natthapas Ngodngam, Chaowarit Jongkasekorn and Direk Duangloi

Received: March 03, 2023

Revised: May 02, 2024

Accepted: May 05, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพชุดฝึกเสริมทักษะ ตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ใช้รูปแบบการวิจัยแบบเชิงทดลอง แบบ One Group Pre-test Post-test Design กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ชุดฝึกเสริมทักษะชีวิต เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ จำนวน 3 ชุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ จำนวน 10 ข้อ โดยผลประเมินคุณภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.88 สถิติที่ใช้ คือ การหา

¹ โรงเรียนวังกรดพิทยาคม; Wang Krot Pittaya School

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: natthapas2537@gmail.com, Tel. 065-6697965

ประสิทธิภาพชุดฝึกเสริมทักษะ โดยใช้ร้อยละ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนใช้ การทดสอบ Paired-Sample t-test และการหาความพึงพอใจของนักเรียน ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร มีประสิทธิภาพ 87.07/88.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการ เรียนด้วยชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรด พิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.88)

คำสำคัญ: ชุดฝึกเสริมทักษะ, หน้าที่ชาวพุทธ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this research article were 1) to find the efficiency of the supplementary skill packages according to the 80/80 criteria; 2) to compare the learning achievement before and after learning; and 3) to study the satisfaction towards the use of the supplementary skill packages titled Duties of Buddhists of Mathayom Suksa 1 students at Wang krotpittaya school, Mueang District, Phichit Province. The research design used was an experimental research, One Group Pre-test Post-test Design. The sample group used in the research was 30 Mathayom Suksa 1 students at Wangkrotpittaya school in the first semester of the 2023 academic year, by purposive sampling. The research instruments consisted of 1) 3 the supplementary life skill packages titled Duties of Buddhists, 2) 30-item pre- and post-learning achievement test, and 3) a 10-item questionnaire on satisfaction of students towards the supplementary skill packages titled Buddhist Etiquette. The quality assessment results had an average value of $\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.88. The statistics used were to find the efficiency of the supplementary skill packages using percentage. The achievement before and after learning was compared using Paired-Sample t-test. Mean and standard deviation were used to find the satisfaction of students. The

research results found that 1) the supplementary skill packages titled Duties of Buddhists of Mathayom Suksa 1 students at Wang krotpittaya school, Mueang District, Phichit Province had the efficiency of 87.07/88.67, which was higher than the criterion of 80/80, 2) the learning achievement of students who studied with the supplementary skill packages titled Duties of Buddhists of Mathayom Suksa 1 students at Wang krotpittaya school, Mueang District, Phichit Province was higher than before studying at the statistical significance level of .05, 3) satisfaction of students towards studying with the supplementary skill packages titled Duties of Buddhists of Mathayom Suksa 1 students at Wang krotpittaya school, Mueang District, Phichit Province was at a high level ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 0.88).

Keywords: Supplementary Skill Package, Duties of Buddhists, Learning Achievement

บทนำ

การเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน คือ การเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ แต่ปัญหาที่ยังพบเห็นในกลุ่มของผู้เรียน คือ ความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน อันเนื่องมาจากทักษะพื้นฐานและศักยภาพของแต่ละบุคคล ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง จึงต้องรู้จักนำวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และจะต้องรู้จักวิธีการฝึกผู้เรียนให้มีทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงจัดการเรียนการสอนกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเอาใจใส่ต่อบทเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนดียิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลายเพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบท

สภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม คือ หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงามพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) อีกทั้งโรงเรียนวังกรดพิทยา เป็นโรงเรียนวิถีพุทธ และกำหนดให้มีกระบวนการขั้นตอนที่เป็นแบบแผน ไปตามหลักพระพุทธศาสนา สะท้อนความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธอย่างแท้จริง โดยทางโรงเรียนกำลังพัฒนาและปรับพฤติกรรมนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ โดยได้มีการกำหนด สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาที่ตนนับถือ โรงเรียนวังกรดพิทยาจึงตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง กาย ใจ และสติปัญญา ตามโครงการสถานศึกษาวิถีพุทธ การศึกษาเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (โรงเรียนวังกรดพิทยา, 2563)

ด้วยนักเรียนโรงเรียนวังกรดพิทยาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และจุดเด่นของพื้นที่ คือ การดำเนินชีวิตของชาวบ้านบุง จะอาศัยอยู่กระจายไปตามพื้นที่ทำการเกษตร เพราะประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลบ้านบุงมีอาชีพเกษตรกรรม ประชากรในตำบลมีความเป็นอยู่แบบชาวชนบท มีวัดในชุมชนถึง 3 วัดด้วยกัน ได้แก่ วัดวังกลม วัดหนองไผ่ และวัดบ้านบุง (โรงเรียนวังกรดพิทยา, 2565) ดังนั้น การปฏิบัติตนให้เป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี จึงจำเป็นที่จะต้องให้อยู่ในครรลองคลองธรรมที่ดี และการมีทักษะชีวิตจึงเป็นการพัฒนาศักยภาพด้านดีของตนเอง เป็นการสร้างสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน และการเสริมสร้างทักษะทางด้านสังคม จะให้เห็นคุณค่าและตระหนักในความสำคัญของการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างสงบสุข รวมถึงการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาให้มีความยั่งยืนสืบไปเพื่อสะท้อนความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธอย่างแท้จริง แต่จากการรายงานผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในรายวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา (โรงเรียนวังกรดพิทยา, 2565)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงทำการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าการใช้ชุดฝึกเสริมทักษะจะสามารถสนองความต้องการในการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างดี และที่สำคัญที่สุด คือ ชุดฝึกเสริมทักษะมีการประเมินผลในตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเห็นผลการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละชุด อีกทั้งชุดฝึกเสริมทักษะเป็นสื่อการสอนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาในรายวิชาพระพุทธศาสนาอย่างมากขึ้น และนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้เป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูงขึ้นไปและเป็นแนวทางให้ครูนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาประสิทธิภาพชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบเชิงทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) เพื่อพัฒนาชุดฝึกเสริมทักษะ และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับความพึงพอใจ ในรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นการใช้ชุดฝึกเสริมทักษะที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 3 ชุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่

ชาวพุทธ ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 10 ข้อ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. การสร้างชุดฝึกทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ชุด จากนั้นนำชุดฝึกทักษะที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องด้านเนื้อหาสาระ และนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง แล้วนำชุดฝึกทักษะไปทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านวังตาช่วย อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 คน (กลุ่มทดลอง) แล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพได้ (E_1) 87.96/ (E_2) 87.44

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 ข้อ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องด้านเนื้อหาสาระ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 โดยมีค่าเท่ากับ 0.9392และนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านวังตาช่วย อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 คน (กลุ่มทดลอง)

3. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) แบบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมโดยมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) โดยมีค่าเท่ากับ 0.8813 และนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านวังตาช่วย อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 คน (กลุ่มทดลอง)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 ใช้สูตรคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การทดสอบ Paired Sample t-test ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. การหาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. การหาประสิทธิภาพชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพโดยรวม (E_1/E_2) เท่ากับ 87.07/88.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ค่าประสิทธิภาพ 80/80

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ			
ชื่อนวัตกรรม	ประสิทธิภาพ		
	E_1	E_2	E_1/E_2
ชุดที่ 1 เรื่อง การบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัด	87.11	88.67	87.07/88.67
ชุดที่ 2 เรื่อง บทบาทหน้าที่ของพระภิกษุ และการปฏิบัติตนต่อพระภิกษุ	86.77		
ชุดที่ 3 เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักพระพุทธศาสนา	87.33		
รวม	87.07	88.67	87.07/88.67

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	(S.D.)	t	Sig. (1-tailed)
ก่อนเรียน	30	8.98	2.74		

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	(S.D.)	t	Sig. (1-tailed)
หลังเรียน	30	24.33	3.80	21.82*	0.0000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

3. การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกเสริมทักษะเรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความเหมาะสม
1. การตกแต่ง การออกแบบนวัตกรรมชุดฝึกเสริมทักษะสีสันสวยงาม น่าอ่าน และน่าศึกษา	3.53	0.78	มาก
2. ขนาดตัวอักษรไม่เล็ก หรือใหญ่จนเกินไป ทำให้อ่านและเข้าใจง่าย	3.75	0.81	มาก
3. เนื้อหาชุดฝึกเสริมทักษะมีความละเอียดชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน	4.20	0.82	มาก
4. เนื้อหาชุดฝึกเสริมทักษะมีความง่าย เหมาะสมกับตัวผู้เรียน	3.83	0.93	มาก
5. ภาษาที่ใช้ในชุดฝึกเสริมทักษะเข้าใจง่าย ไม่สับสน	4.03	0.86	มาก
6. การเรียบเรียงเนื้อหามีความถูกต้อง และสมบูรณ์	4.28	0.82	มาก
7. แบบทดสอบที่ใช้ไม่ยาก หรือง่ายจนเกินไป	4.15	1.10	มาก
8. เนื้อหา ใบงาน และกิจกรรมต่าง ๆ มีความน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ	4.20	0.99	มาก
9. นักเรียนได้ประโยชน์จากการเรียนด้วยเนื้อหา และสามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้	3.73	0.91	มาก
10. นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนเกี่ยวกับชุดฝึกเสริมทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.83	0.93	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.95	0.88	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการหาประสิทธิภาพชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตรมีประสิทธิภาพ 87.07/88.67 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน ของแต่ละชุดฝึกทักษะรวมกัน คิดเป็นร้อยละ 87.07 เมื่อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน นักเรียนได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 88.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะชุดฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวังกรดพิทยา คู่มือครู เทคนิค และวิธีการจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหา ภาษา เวลา และผ่านการทดลองเพื่อนำมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ โดยนำผลการทดลองไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง ในการจัดการเรียนการสอนนั้นได้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน สอดคล้องกับงานวิจัยของภิมาวรา ภักดีโชติกุลธรา และคณะ (2565) พบว่า การสร้างชุดฝึกปฏิบัติ เรื่องพระพุทธรศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดตาลเดี่ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า ชุดฝึกปฏิบัติ เรื่อง พระพุทธรศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 89.82/86.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80

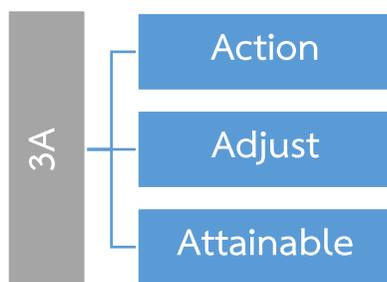
2. ผลจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เพราะ 1) การสร้างเครื่องมือในการวิจัยที่ผ่านกระบวนการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและมีการทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ก่อนที่จะนำมาใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 2) กระบวนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกค้นคว้าข้อมูล และสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งทางร่างกาย อารมณ์และสังคม อีกทั้งยังมีแรงจูงใจจากการประเมินผลงานของนักเรียน ทำให้นักเรียนพยายามพัฒนาตนเอง

ให้ดียิ่งขึ้น เกิดความภาคภูมิใจเมื่อประสบความสำเร็จและเกิดเป็นแรงจูงใจในการเรียนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของสากิยา ศิริวงษ์ (2565) พบว่า การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่องโรงเรียนและชุมชนของท้องถิ่นเรา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านตาอุด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลจากการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร อยู่ในระดับมาก โดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 ทั้งนี้ เพราะชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังกรดพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีบทบาทมากที่สุด และครูได้แจ้งผลการประเมินแบบทดสอบหลังเรียนให้นักเรียนได้รู้ทันที ซึ่งการที่ได้รู้ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ จะทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง อีกทั้งการได้รับการเสริมแรงทางบวกจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนต้องการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ มูรติ จัดของ (2561) พบว่า การใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สาระภูมิศาสตร์ รายวิชา ภูมิศาสตร์กายภาพ เรื่อง โลกกับลักษณะทางกายภาพ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง โลกกับลักษณะทางกายภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

Action ผู้วิจัยได้เรียนรู้กระบวนการสร้างนวัตกรรมชุดฝึกเสริมทักษะเรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นสื่อการสอนกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

Adjust ผู้วิจัยได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงนวัตกรรม ระหว่างผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมถึงผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ โดยการนำเสนอนวัตกรรมหรือแนวคิดใหม่ ๆ สู่การพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาต่อไป

Attainable ผู้วิจัยได้เรียนรู้กระบวนการวิจัยและประเมินผลจนบรรลุเป้าหมายได้สำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย กระบวนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำผลการวิจัยมาใช้ ตลอดจนการเขียนรายงานการวิจัยและบทความวิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในสถานศึกษาต่าง ๆ กำหนดให้มีการนำชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในสถานศึกษาต่าง ๆ กำหนดให้มีการนำชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน เป็นนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตให้นักเรียนเป็นเยาวชนและเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีสู่สังคมที่อยู่ในครรลองคลองธรรมที่ดี
3. ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดให้มีการพัฒนาสื่อการสอน นวัตกรรมการศึกษา และชุดฝึกเสริมทักษะ ให้เหมาะการเรียนรู้ของนักเรียนที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล โดยเลือกเนื้อหา กิจกรรมที่เหมาะสมแก่นักเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์มากที่สุดในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การพัฒนาชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาได้ เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี
2. ชุดฝึกเสริมทักษะ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาด้วยตนเองหรือศึกษาเป็นกลุ่มได้ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้ปรับกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์และอนไลน์ตามความเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนและห้องเรียน รวมถึงความพร้อมในด้านอุปกรณ์ เช่น อินเทอร์เน็ต (Internet) แล็ปท็อป (Laptop) สมาร์ทโฟน (Smart Phone) เป็นต้น เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การเรียนรู้ของนักเรียนที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล ครูควรวิเคราะห์ความแตกต่างของนักเรียนรายบุคคล เพื่อเลือกเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมแก่นักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) (แก้ไขเพิ่มเติม 2545) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ภิมาวรา ภักดีโชติกุลธรา และคณะ. (2565). การสร้างชุดฝึกปฏิบัติ เรื่องพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดตาลเดี่ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มจร, 7(2), 429-439.
- มูรติ จัดของ. (2561). การใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สาระภูมิศาสตร์ รายวิชาภูมิศาสตร์ กายภาพ เรื่อง โลกกับลักษณะทางกายภาพ. (รายงานการวิจัย). สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 35 : โรงเรียนแจ่มวิทยา.
- โรงเรียนวังกรดพิทยา. (2563). เอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวังกรดพิทยา เอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวังกรดพิทยา พุทธศักราช 2541 (ฉบับปรับปรุง 2563). กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม : โรงเรียนวังกรดพิทยา. (อัดสำเนา)
- โรงเรียนวังกรดพิทยา. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา. (อัดสำเนา)

โรงเรียนวังกรดพิทยา. (2565). *เอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวังกรดพิทยา. (อัดสำเนา)*

สาเกีย ศิริวงษ์. (2565). การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่องโรงเรียนและชุมชนของท้องถิ่นเรากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านตาอุด อำเภอชุมขันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3. *วารสารการศึกษาวិทยาลัยนครราชสีมา*, 1(2), 143-156.

